Uskrs — **Novo stvorenje**

Danas je blagdan kad izmučeni, razapeti, pokopani Krist ustaje iz groba. Danas je Uskrs — dan radosti, pobjede, svijetla, dan triumfa naše Glave. Svetkovanje Uskrsa treba da za nas bude u znaku preporođenja, novog života.

U žrtvi sv. Mise najvažniji dio je Pretvorba. I pretvorba našeg života trebala bi biti posljedica prikazivanja Misne žrtve. Nek se stoga danas žrtvovanjem vazmenih tajna potrese zemlja naše niže naravi i neka u nam uskrsne Bog sa svojim božanskim životom.

Blagovanje pravog vazmenog Janjeta bit će djelotvorno, ako iz svoga srca izbacimo stari kvasac zloće i pokvarenosti, a svetkujemo u beskvasnom kruhu čistoće, istine i ljubavi. Jedino tako ćemo se pretvoriti u novo stvorenje.

Bijela nedjelja — **Preporođeni**

Život što smo ga Krštenjem započeli a na uskrsni blagdan obnovili — tom novom životu nužno je potrebna hrana od koje će se uzdržavati. Stoga kao novorođena djeca moramo biti željni i hraniti se čistim mlijekom vjere i milosti.

Sveta je Žrtva najbolje sredstvo našeg duhovnog napretka. Milost što nam je daje žrtvovani Krist može učiniti da se i na nama ostvari riječ: Krist je uskrsnuo — u ovom čovjeku. Starog čovjeka u njemu nema više. Zar to nije na radost Crkvi?

Po sv. Pričesti dolazimo u najintimniji dodir s Kristom. Mi ga ne samo diramo kao Toma nego ga i blagujemov. On nam je hrana, lijek sada i vazda, najsigurnija garancija našeg preporoda.

Ignacije Vugdelija

POKORA — OPROSTI

1. Razmišljajući o problemima života, jedan moderni pisac stavlja ovakvu pretpostavku: Kako bi to bilo lijepo, da naš život — poput knjige može imati drugo izdanje! Kad ljudi uvide svoje slabosti, nedostatke, pogreške, životni pad..., kolika bi to bila sreća, da mogu precrtati, prekrižiti pogreške, uništiti u svojemu životu sve što ne valja; drugim riječima pojaviti se u drugome izdanju, iznova započeti život, preporoditi se...

2. Nema lijepe, uzvišene i plemenite težnje ljudskoga srca, kojoj Bog nije udovoljio. I smionoj težnji modernoga čovjeka udovoljio je Bog, i to na svoj uzvišeni, savršeni božanski način. Svim je našim nevoljama na zemlji uzrok grijeh. Zbog grijeha dolaze patnje na ljudski rod. Da čovjek postane sretan, treba uništiti gri-

jeh, korijen svakoga zla. Zato Isus ustanovljuje sv. sakramente, kojima hoće da uništi uzrok svih ljudskih zala — grijeh, po kojima omogućuje čovjeku da se preporodi na novi život, život milosti, život prave božanske radosti i nebeske sreće... Bog nas ponajprije preporađa na novi božanski Život po sv. Krštenju; a ako smo po nesreći teškim grijehom život milosti izgubili, Bog nam pruža mogućnost, da se na novi život preporodimo, da se u novome izdanju ukažemo po sakramentu sv. Ispovijedi. I koliko god puta padnemo u grijeh, Bog je uvijek pripravan da nas pridigne, ako smo samo iskreno raskajani, ako iskreno želimo precrtati ružne stranice života, započeti bolje, ljepše, svetije... Sigurno svi mi iz vlastitoga iskustva znademo, što znači ukloniti po sv. Ispovijedi iz duše ono što ne valja, preporoditi se, osvježiti se...

3. Međutim, sa sv. Ispovijeđu djelo našega duhovnog preporođenja nije sasvim završeno. U samoj Ispovijedi ne prašta Bog sve vremenite kazne, nego samo jedan dio, prema tome koliko se kajemo. Gospodin Bog hoće da i sam grešnik sa svoje strane dade neku naknadu za svoje grijehe; da za zlo, koje je počinio, pretrpi vremenitu kaznu ili ovdje na zemlji ili na drugome svijetu, u Čistilištu. U sv. Ispovijedi Bog nam vječnu, paklenu, muku, koju smo za grijehe zaslužili, mijenja u vremenitu kaznu. Slično je Bog činio više puta u Starom Zavjetu.

4. Da se oslobodimo i vremenite kazne za svoje grijehe, svećenik u Ispovijedi nalaže pokoru, koju je grešnik dužan izvršiti. Ovo izvršivanje pokore za počinjene i oproštene grijehe jest dopuna sakramenta sv. Ispovijedi, To je naše sudjelovanje u djelu našega preporođenja. Ali pod pokorom, koju moramo činiti za svoje grijehe, nemojmo razumjeti samo sakramentalnu pokoru, koja nam je u Ispovijedi naložena, a redovno je tako malena, da njome ni izdaleka ne možemo zadovoljiti Pravdi Božjoj koju smo tolikim grijesima uvrijedili. Zato se u onoj molitvi, što je svećenik moli iza naložene pokore nastavlja, moli, da pokorniku za potpuno uništenje grijeha, povećanje milosti i postignuće vječne slave pomognu druga dobra djela, što će ih učiniti, nevolje i patnje, koje će pretrpjeti. Nadasve svećenik moli, da pokorniku pomognu Muka Isusova, zasluge Bl. Dj. Marije i svetih. Prema tome, da se potpuno unište posljedice grijeha, da doživimo pravi duhovni preporod, poslije skrušene Ispovijedi moramo činiti dobra djela; što više Boga moliti, sv. Misu slušati, pristupati što češće na sv. Pričest, postiti, milostinju dijeliti, tjelesne sklonosti svladavati, ustrpljivo podnositi teškoće, koje nam dragi Bog pripusti s bilo koje strane. Naše molitve, naša dobra djela, naše patnje pred Bogom malo vrijede,

ako nisu ujedinjene s Mukom Isusovom i bolima Prežalosne. S Križa Kristova, s Kalvarije primaju naša dobra djela pravu, vrhunaravnu vrijednost pred Bogom.

II

1. Nego, ujedinjeni s Križem Kristovim možemo dovršiti djelo svoga duhovnoga preporođenja, prikazati Bogu naknadu za svoje grijehe, ne samo onda kad činimo različita dobra djela, kad postimo, ustrpljivo podnosimo teškoće zemaljskog života, nego i ako dobivamo oproste. Po oprostima prašta nam sv. Crkva izvan sakramenta sv. Ispovijedi vremenite kazne, koje moramo pretrpjeti za već oproštene grijehe ili na zemlji ili u Čistilištu. Kao što nam po zaslugama Križa Kristova sv. Crkva prašta u ime Božje grijeh i vječnu kaznu tako nam po zaslugama istoga Križa prašta i vremenitu kaznu za grijehe. Sam grijeh i vječnu kaznu prašta u sakramentu sv. Ispovijedi, a vremenitu kaznu prašta dijeleći oproste. Praštajući vremenite kazne, dijeleći oproste, Crkva ne postupa samovoljno, nego se služi vlašću, koju joj je dao Isus kad je rekao Petru i njegovim nasljednicima: Što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno i na nebesima!

2. Praštanje vremenite kazne za grijehe može biti potpuno i nepotpuno. Kad nam daje potpuni oprost, Crkva nam u ime Božje, po zaslugama Isusa Krista, prašta sve vremenite kazne. Da umremo onoga časa, kad takav oprost dobiemo, ne bi nam duša išla u Čistilište, nego ravno u Raj. Kad dobijemo nepotpuni oprost, ne praštaju nam se sve vremenite kazne, nego jedan dio. Vrijednost nepotpunoga oprosta ravna se prema pravilu za javne pokore, kakve su se nalagale u početku Crkve za određene grijehe. Te su pokore znale trajati više dana, pače i više godina. Prema tome, kad nam se daje nepotpuni oprost od nekoliko dana ili godina, to znači da nam se prašta toliko vremenitih kazna, koliko bismo zaslužili da nam se oprosti, da činimo pokoru po starom kršćanskom običaju kroz isto toliki broj dana ili godina.

Ali, da oprost dobijemo, moramo izvršiti propisane uvjete. Prije svega moramo biti u stanju posvetne milosti, bez grijeha na duši. I to je sasvim razumljivo. Ne može biti oproštena vremenita kazna za grijehe, ako prije nije oprošten sam grijeh i vječna kazna. Pače, ako želimo dobiti potpuni oprost, moramo zamrziti na svaki, pa i najmanji grijeh, a onda se u duhu ujediniti s Mukom Isusovom i bolima Prežalosne, s pokorom svetaca i to prikazati kao zadovoljštinu za svoje grijehe. Pri tome imamo pobuditi u srcu

nakanu da želimo dobiti oprost, a onda nam valja izvršiti točno propisano dobro djelo (Put Križa, Krunica, pobožni uzdasi . . .), za koje se daje oprost.

3. Katkada se potpuni oprost daje jednostavno »uz obične uvjete«. Ti su uvjeti: Ispovijed i Pričest, posjet crkve i molitva na nakanu Sv. O. Pape. Tko se češće, napr. sedmično, ispovijeda i pričešćuje, ne mora se, da dobije potpuni oprost, još i posebno ispovijediti i pričestiti. Jedino mu je još potrebno da toliko puta posjeti crkvu, koliko želi dobiti potpunih oprosta, i da nešto moli na odluku Sv. O. Pape. Ako nije izričito rečeno, dovoljno je za svaki takav potpuni oprost izmoliti 1 Očenaš, Zdravomariju i Slav Ocu. Izričito je određeno koliko treba moliti, da se dobije oprost na Gospu od Anđela i na Dušni dan. Kod svakoga ulaska u crkvu, za svaki potpuni oprost, koje u te dane kanimo dobiti, imamo moliti 6 Očenaša, Zdravomarija i Slava Ocu. Kad god dobijemo više potpunih oprosta, jedan prikažemo za se, a ostale možemo namijeniti za duše u Čistilištu. Nama nisu potrebni, a za žive ih ne možemo prikazati.

Nažalost, ljudi vrlo mnogo vrijeđaju Gospodina Boga. Božja Pravda zbog grijeha šiba ljudski rod različitim kaznama. Svi mi, u većoj ili manjoj mjeri, osjećamo bič srdžbe Božje. Ako nismo vrijedni, da pokorom ublažimo srdžbu Božju zbog naših grijeha, učinimo to pomoću oprosta. Ako nismo sposobni da učinimo teške pokore nastojmo barem dobivati oproste. Pa to je barem vrlo lako i jednostavno za svakoga koji mrzi grijeh i voli krepost. Osobito lako i jednostavno možemo dobiti oprost, ako molimo različite molitve s oprostima. Naći ćemo takve molitve u svakom molitveniku. Postoji pače jedan mali molitvenik (Blago nebesko, izd. 1961.), u kojem su uz pobožne uzdahe samo molitve s oprostima i to molitve za svaku prigodu: jutarnje i večernje molitve, molitve za Ispovijed i Pričest, za različite potrebe itd. Kad takve molitve molimo, mi jednim činom molimo i oproste dobivamo. Dobivajući oproste, zadovoljujemo Pravdi Božjoj za svoje grijehe, oslobađamo se vremenitih kazna, koje smo zaslužili za svoje grijehe. A kad mi sami pružamo Bogu zadovoljštinu za grijehe, zaslužujemo, da Bog ukloni od nas bičeve svoje srdžbe. Dobivajući oproste možemo vrlo mnogo pomoći dušama naših dragih pokojnika, koje čekaju na našu pomoć i koje će za uzvrat pomoći kod Boga nama svojim zagovorom. Onda još, kad nastojimo oko dobivanja oprosta grijeha, trudimo se uvijek da smo u posvetnoj milosti, brinemo se neprestano, kako bismo uništili posljedice grijeha u svojoj duši. Prema tome, kad dobivamo oproste uklanjamo iz duše ruševine koje je grijeh u nama ostavio; precrtavamo, uništavamo ružne strane svoga života, prepora-

đamo se na bolji, ljepši, sretniji život, život pun vedrine i nepomućene božanske radosti. Oprosti su stoga neprocjenjivo duhovno blago. Okoristimo se njime, dok imamo vremena!

Dr o. J. Šetka

TEŽITE ZA ONIM ŠTO JE GORE
(Poslanica na Misi Uskrsnog bdjenja)

Vjernici u gradu Kolose koji je ležao u dolini rijeke Likosa istočno od Efeza primili su kršćanstvo prilikom Pavlova boravka u Efezu g. 54-57. pr. Kr. Iako apostol nije osobno bio u Kolosima. ipak je prema njegovim vjernicima gajio prave apostolske osjećaje. Vjernici su na tu ljubav znali odgovoriti. To se posebno pokazalo kad se Pavao našao u prvom svom zarobljeništvu u Rimu. Poslali su mu dobrog Epafru, bogatog Grka iz Kolosa, da ga obavijesti o duhovnom stanju u Kolosima i okolnim središtima Laodiceji i Hijerapolisu. U vjeri su vjernici bili čvrsti, žarki u ljubavi, no bili su skloni na teosofske spekulacije, koje su bile što plod mjesnih običaja što plod židovskih učitelja, koji su vršili upliv na kršćansku zajednicu. Frigijci općenito imali su sklonost za prosvjetiteljske teorije sinkretističke vrste. Dva stoljeća ranije 2000 židovskih obitelji bilo je preseljeno u Lidiju i Frigiju gdje su se silno razmnožile (Usp. Josip Flavije Antiquitates jud., XII, 147-153).

Frigijski kršćani posvuda u svijetu gledali su čete anđela posrednika kojima se po svoj prilici dali ime Punina (Pleroma). Ove čete duhova oni su dovodili u vezu s Kristom. Možda su oni Krista smatrali većim od anđela, no židovski su ih učitelji stavljali u zabunu. Krist naime ne bi bio veći od najvećih anđela niti bi bio prije njih. Iz ovih klica u 2. i 3. st. izniknut će veliki sustavi gnoze. Tales iz Mileta je učio: »Svijet je živo biće puno demona.«

U gl. 1-2 poslanice Kološanima Pavao razvija temeljne ideje svoje kristologije, dok u gl. 3-4 donosi načela kršćanske moralke. Ulomak Kol. 3, 1-4, što ga liturgija čita u uskrsnom bdjenju, tvori neke vrste prelaz od nauke o uzvišenom Kristovu dostojanstvu na kršćanski moralni život. Poslanica je poslana iz Rima prvih mjeseci 63. g. po Tihiku, koji je kao i Epafra bio iz prokonzularne Azije.

Kol. 3, 1 - 4.

1. Ako ste dakle uskrsnuli s Kristom tražite ono što je gore, gdje Krist sjedi s desne strane Božje.
2. Težite za onim, što je gore a ne što je na zemlji.
3. Jer ste umrli, i vaš je život skriven s Kristom u Bogu.